

Bruselj, 15. januar 2020
(OR. en)

5174/20

AGRI 10
ENV 16
CLIMA 8

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Posebni odbor za kmetijstvo/Svet
Št. dok. Kom.:	15051/19 + ADD 1
Zadeva:	Evropski zeleni dogovor – kmetijski vidiki – izmenjava mnenj

1. Pred izmenjavo mnenj med ministri in ministricami o navedeni temi na seji Sveta za kmetijstvo in ribištvo 27. januarja 2020 vam v prilogi pošiljamo dokument predsedstva z vprašanji, ki bodo pripomogla k usmerjanju razprave.
2. Posebni odbor za kmetijstvo naj se seznani z dokumentom predsedstva in ga posreduje Svetu v izmenjavo mnenj.

Evropski zeleni dogovor – kmetijski vidiki

Dokument predsedstva

1. V sklepih Evropskega sveta iz decembra 2019 je bil potrjen cilj, da bo EU do leta 2050 postala podnebno nevtralna, kar je v skladu s cilji Pariškega sporazuma. Ena država članica se na tej stopnji ni mogla zavezati k izvajanju tega cilja in Evropski svet bo to vprašanje ponovno obravnaval junija 2020.
2. Številni ministri in ministrice so na seji Sveta za kmetijstvo in ribištvo decembra 2019 med razpravo o poročilu predsedstva o napredku na področju prihodnje skupne kmetijske politike (SKP) izrecno omenili evropski zeleni dogovor, tudi v okviru ustreznega financiranja prihodnje SKP. Svet za kmetijstvo in ribištvo je aprila, julija in novembra 2019 razpravljal o okoljskih in podnebnih vidikih SKP po letu 2020¹.
3. Komisija je v sporočilu z dne 28. novembra 2018 z naslovom „Čist planet za vse: Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo“ začrtala vizijo uresničevanja podnebne nevtralnosti do leta 2050. Svet za kmetijstvo in ribištvo je maja 2019 izmenjal mnenja o kmetijskih vidikih tega sporočila². Poleg tega je bil sklic neformalne seje Sveta za kmetijstvo in ribištvo septembra 2019 povezan s prispevkom kmetijstva k podnebnim ciljem do leta 2050, podlaga za razpravo na njej pa je bil dokument predsedstva z naslovom „Preoblikovanje vloge kmetov pri podnebnem ukrepanju – spodbujanje trajnostnega kmetovanja s sekvestracijo ogljika v tleh“.

¹ 8359/19, 10622/19, 14051/19.

² 7672/19 REV 2, WK 6127/2019.

4. Komisija je 11. decembra 2019 objavila sporočilo z naslovom „Evropski zeleni dogovor“³, ki določa novo strategijo za rast, katere cilj je preoblikovati EU v pravično in uspešno družbo s sodobnim, z viri gospodarnim in konkurenčnim podnebno nevtralnim gospodarstvom. V njem je predlagala širok nabor ukrepov na različnih področjih politike (naslovi so naštet v nadaljevanju), skupaj z okvirnim časovnim razporedom za vse ukrepe, ki so med seboj tesno povezani in zahtevajo celosten pristop.
- Podnebne ambicije
 - Čista in varna energija po dostopnih cenah
 - Industrijska strategija za čisto in krožno gospodarstvo
 - Trajnostna in pametna mobilnost
 - Ekologizacija skupne kmetijske politike/strategija „od vil do vilic“
 - Ohranjanje in varovanje biotske raznovrstnosti
 - Prizadevanja za ničelno onesnaževanje za okolje brez strupov
 - Vključevanje trajnosti v vse politike EU
 - Vodilna vloga EU v svetu
 - Skupna prizadevanja – evropski podnebni pakt
5. Komisija je v sporočilu poudarila, da bodo morali vsi ukrepi in politike EU prispevati k ciljem evropskega zelenega dogovora in da bo potrebno intenzivno usklajevanje, da se izkoristijo razpoložljive sinergije na vseh področjih politike. V njem je zapisala, da je za uresničitev evropskega zelenega dogovora potreben ponoven preudarek o politikah za oskrbo celotnega gospodarstva s čisto energijo, industrijo, proizvodnjo in potrošnjo, infrastrukturo velikega obsega, promet, prehrano in kmetijstvo, gradbeništvo, obdavčenje in socialne ugodnosti.
6. V poglavju „Od vil do vilic“ je poudarjeno, da so evropski kmetje ključni za upravljanje tega prehoda. S strategijo „od vil do vilic“ naj bi se okrepila prizadevanja teh kmetov za boj proti podnebnim spremembam, zaščito okolja in ohranjanje biotske raznovrstnosti. SKP bi morala ostati eno od ključnih orodij za podpiranje teh prizadevanj, pa tudi za zagotavljanje dostojnega življenja za kmete in njihove družine. Predlogi Komisije za SKP za obdobje 2021–2027 določajo, da bi morale vsaj 40 % skupnega proračuna SKP prispevati k podnebnemu ukrepanju.

³ 15051/19 + ADD 1.

7. Komisija je v sporočilu poudarila, da nacionalni strateški načrti za kmetijstvo v okviru „zelenega dogovora“ in strategije „od vil do vilic“ pomembno prispevajo k večji uporabi trajnostnih praks, kot so precizno kmetijstvo, ekološko kmetovanje (vključno z dejstvo, da je treba povečati površine, namenjene ekološkemu kmetovanju), agroekologija, kmetijsko-gozdarski sistemi in strožji standardi za dobrobit živali. V njem je tudi navedla, da bi morali ukrepi, kot so ekosheme, kmete nagraditi za izboljšanje okoljske in podnebne uspešnosti, vključno z upravljanjem in shranjevanjem ogljika v tleh, uporabo alternativnih fitofarmaceutskih sredstev in boljšim upravljanjem hranil za izboljšanje kakovosti vode in zmanjšanje emisij.
8. Cilj strategije „od vil do vilic“ je s sprejetjem ukrepov na področju prometa, skladiščenja, pakiranja in živilskih odpadkov prispevati k uresničevanju krožnega gospodarstva ter zmanjšati vpliv živilske predelave in maloprodaje na okolje. Komisija je navedla, da bodo v strategijo „od vil do vilic“ vključeni tudi predlogi za izboljšanje položaja kmetov v vrednostni verigi.
9. V načrtu za ključne ukrepe, ki so priloženi sporočilu, je navedeno, da bo strategija „od vil do vilic“ objavljena spomladi 2020 in da bo pregled osnutkov nacionalnih strateških načrtov, upoštevajoč ambicije evropskega zelenega dogovora in strategije „od vil do vilic“, potekal v obdobju 2020–2021.
10. Poleg strategije „od vil do vilic“ so v sporočilu opisani različni drugi ukrepi, ki bodo verjetno vključevali vidike v interesu kmetijskega sektorja, kot so: Evropski „podnebni zakon“ (marec 2020), nacionalni energetski in podnebni načrti (junij 2020), zakonodajne reforme na področju odpadkov v okviru krožnega gospodarstva (od leta 2020), ocena trajnostnih alternativnih goriv (od leta 2020), strategija EU za biotsko raznovrstnost za leto 2030 (marec 2020), nova strategija EU za gozdove (leto 2020), akcijski načrt za popolno odpravo onesnaževanja zraka, vode in tal (leto 2021) ter mehanizem za pravičen prehod (januar 2020).
11. Komisija namerava pripraviti tudi dolgoročno vizijo za podeželska območja, da bi jim zagotovili več priložnosti v krožnem gospodarstvu in biogospodarstvu.

12. SKP se je od prvotnega namena, pri katerem je bil poudarek le na prehranski varnosti in prihodkih kmetov, že odmaknila in zdaj vključuje širši sklop ciljev, med drugim zagotavljanje zdrave hrane na trajnosten način. Kmetijstvo mora prispevati k uresničevanju podnebnih ciljev EU do leta 2050 in bi moralo biti del rešitve. Vendar pa ne smemo pozabiti ključne vloge evropskih kmetov, tj. zagotavljanja prehranske varnosti. Zato je potreben uravnotežen pristop.
13. Na seji Sveta za kmetijstvo in ribištvo 27. januarja 2020 bodo ministri in ministrice pozvani, naj razpravljajo o ključnih elementih sporočila, ki se nanašajo na kmetijstvo, s čimer bodo zagotovili smernice za prihodnje korake. Predsedstvo je za usmerjanje razprave pripravilo tri vprašanja, predstavljena v nadaljevanju.

Vprašanja za ministre in ministrice

- 1) *V Evropskem zelenem dogovoru je predlagana vrsta ključnih politik in ukrepov, katerih namen je prispevati k cilju, da EU do leta 2050 postane podnebno nevtralna. Ali prihodnja SKP zagotavlja ustrezen okvir za uresničitev te ambicije?*
 - 2) *Katere druge instrumente na področju kmetijstva bi poleg prihodnje SKP lahko uporabili kot prispevek k ambicijam, določenim v evropskem zelenem dogovoru?*
 - 3) *Katere posebej pomembne elemente svežnja bi bilo po vašem mnenju treba nadalje preučiti na seji Sveta za kmetijstvo in ribištvo?*
-